

Mali nogomet-dio sportsko turističke ponude kontinentalne Hrvatske

Sanković, Luka

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:152598>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-19**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

LUKA SANKOVIĆ

MALI NOGOMET - DIO SPORTSKOTURISTIČKE
PONUDE KONTINENTALNE HRVATSKE

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, rujan 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

LUKA SANKOVIĆ

MALI NOGOMET-DIO SPORTSKOTURISTIČKE
PONUDE KONTINENTALNE HRVATSKE

SMALL FOOTBALL – PART OF THE SPORTS
TOURISM OFFER OF CONTINENTAL CROATIA

ZAVRŠNI RAD

Mentor

doc.dr.sc.Nevenka Breslauer, prof.stuč.stud.

Čakovec, rujan 2023.

MEDIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 20. veljače 2023.

ZAVRŠNI ZADATAK br. 2022-MTS-R-78

Pristupnik: **Luka Sanković (0313025492)**
Studij: Redoviti preddiplomski stručni studij Menadžment turizma i sporta
Smjer: Menadžment sporta

Zadatak: **Mali nogomet-dio sportsko turističke ponude kontinentalne Hrvatske**

Opis zadatka:

U završnom radu opisat će se nogomet kao sport u kojemu se dvije momčadi od 11 igrača nadmeću na pravokutnom igralištu travnate površine, te sustav natjecanja u malom nogometu u nekoliko varijacija. Nogomet je trenutno jedan među najpopularnijim sportovima na svijetu s nizom različitih načina igranja, a mali nogomet je jedan od njih. To je ujedno i razlog da sve više poprima značajnu ulogu u sportskom turizmu kontinentalne Hrvatske. U radu će se obraditi nekoliko malonogometnih turnira i analizirati njihov utjecaj na sportski turizam kroz nekoliko varijabli.

Rok za predaju rada: 20. rujna 2023.

Mentor:

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

doc. dr. sc. Nevenka Breslauer

SADRŽAJ

SAŽETAK

1. UVOD	6
2. TURIZAM U HRVATSKOJ.....	7
2.1. TURIZAM KONTINENTALNE HRVATSKE.....	8
3. SPORT I SPORTSKI TURIZAM.....	9
3.1. SPORTSKI TURIZAM.....	9
3.2. NOGOMET U TURIZMU.....	12
4. MALI NOGOMET.....	14
4.1. PRAVILA MALOG NOGOMETA.....	15
4.2. SUSTAV NATJECANJA U MALOM NOGOMETU.....	17
5. MALI NOGOMET U KONTINENTALNOJ HRVATSKOJ.....	20
5.1.MALONOGOMETNI TURNIRI.....	20
5.1.1. TURNIR KUTIJA ŠIBICA.....	20
5.1.2.OSTALI MALONOGOMETNI TURNIRI.....	24
6. ANALIZA MALONOGOMETNOG TURNIRA KUTIJA ŠIBICA.....	34
7. ZAKLJUČAK	37
8. LITERATURA.....	39

ZAHVALA

"Što je pobjeda teža, to je veća sreća u pobjedi." – Pele

Sport je radost, ali i mnogo prolivenog znoja. Znanje je bogatstvo, moć i snaga, ali i mnogo truda i odricanja.

Za sve poticaje, pomoći u stjecanju moga znanja iskreno zahvaljujem; profesorima i kolegama na fakultetu koji su bili uz mene i prenosili mi svoja iskustva i znanja; mojim roditeljima i obitelji koji su me podržavali i poticali.

Najveća zahvala mojoj mentorici, prof. Breslauer koja mi je nesebično pomagala savjetima, primjerima i dobrima sugestijama u izradi ovog rada.

Iskreno hvala svima!

Luka Sanković

SAŽETAK

Razvoj masovnog turizma i sve veća prostorna koncentracija turističke ponude i potražnje doprinijela je porastu broja turista koji sport i rekreaciju smatraju bitnim motivom putovanja kako u svijetu tako i u Hrvatskoj. Najveća prednost razvoja sportskog turizma u Hrvatskoj ogleda se u prirodno-geografskim obilježjima i u geopolitičkom položaju. Iz godine u godinu važno je razvijati inovativne oblike i vrste sportskog turizma radi postizanja konkurentnosti turističke ponude.

Spajanjem sporta i turizma stvaraju se dodatna tržišta poželjna za razvijanje sportske opreme i proizvoda, također i sportskih objekata budućnosti poput sportskih hotela. Sportski turizam osobit je oblik turizma koji ima svoje zahtjeve, ali daje i veliku prednost područjima u kojima je zastupljen. Hrvatska strategija razvoja turizma još uvijek ne pokazuje dovoljno velik interes za razvoj sportskog turizma, osobito na prostoru kontinentalne Hrvatske. Nogomet ima velik broj poklonika u Hrvatskoj i šire, stoga organizacija malonogometnih turnira ima značajnu ulogu u turističkim kretanjima na ovom prostoru.

Malonogometni turniri okupljaju velik broj malonogometnih ekipa, pratećih službi i velik broj gledatelja i navijača. U radu ćemo se osvrnuti na neke malonogometne turnire u kontinentalnoj Hrvatskoj i njihov doprinos turizmu destinacije u kojoj se turnir održava.

Ključne riječi: *mali nogomet, utjecaj, turizam, kontinentalna Hrvatska*

ABSTRACT / SAŽETAK

The development of mass tourism and the increasing spatial concentration of tourist supply and demand contributed to the increase on the number of tourists who consider sports and recreation as an important reason for traveling both in the world and in Croatia. The greatest advantage of the development of sports tourism in Croatia is reflected in its natural geographical characteristics and geopolitical position. From year to year, it is important to develop innovative forms and types of sports tourism in order to achieve the competitiveness of the tourist offer. Combining sports and tourism creates additional markets desirable for the development of sports equipment and products, as well as sports facilities of the future such as sports hotels. Sports tourism is a specific form of tourism that has its own requirements, but also gives great advantages to the areas where it is represented. Croatia's tourism development strategy still does not show enough interest in the development of sports tourism, especially in Continental

Croatia. Football has a large number of fans in Croatia and beyond, and therefore the organization of mini-football tournaments plays a significant role in tourist movements in this area.

Key words: *small football, impact. Tourism, Continental Croatia*

1. UVOD

Sportsko-rekreacijski turizam oblik je turizma koji postaje sve značajniji zbog trenda poticanja kretanja ljudi i bavljenja nekom od sportsko-rekreacijskih aktivnosti. Bavljenje sportom i sportskim aktivnostima danas je sastavni dio života domicilnog stanovništva, ali sve više turista zainteresirano je za sportske aktivnosti tijekom boravka u određenoj turističkoj destinaciji, stoga je bitno da turistička ponuda može zadovoljiti njihove potrebe. Hrvatska je zemlja koja još uvijek uvelike ovisi o turizmu na jadranskoj obali, ne ulaže dovoljno u razvoj posebnih oblika turizma u kontinentalnom dijelu Hrvatske, a među njima je i sportsko rekreacijski turizam. Malonogometni turniri u kontinentalnom dijelu Hrvatske vrlo su popularni i gotovo da nema županije i većeg grada kojem se ne održava barem jedan turnir. Turniri u malom nogometu doprinose turizmu kontinentalnog dijela Hrvatske dolaskom ekipa iz drugih mjesta, gradova, županija ili zemalja u okruženju. Tijekom pandemije i restriktivnih mjera okupljanja i korištenja sportskih dvorana mnogi turniri tih godina nisu se održali i određeni broj turnira je zaboravljen odnosno ugašen i zasad se ne održava. Neki od malonogometnih turnira u stanju su takozvanog mirovanja zbog neprofitabilnosti i nerentabilnosti održavanja. Međutim najvažniji razlog da se prione organizaciji malonogometnih turnira svakako je interes sportaša, a takvi turniri uvijek su mjesta okupljanja velikog broja ljudi: nogometaši, ostalo prateće osoblje, službe koje trebaju biti nazočne na turniru i gledatelji, navijači. Sudionici turnira vrlo su često malonogometne ekipe iz susjednih zemalja, a to na neki način doprinosi i međunarodnom karakteru malonogometnog turnira i promociji turizma destinacije u kojoj se natjecanje održava.

Cilj je ovog rada istaknuti posebnost malonogometnog turnira kao dijela sportskog turizma i potencijala kontinentalne Hrvatske u razvoju i unapređenju turizma. Budući da se na prostorima kontinentalne Hrvatske uglavnom održavaju malonogometni turniri lokalnog karaktera, koji okupljaju „domaće dečke” koji žele zaigrati, dostupnost relevantnih podataka vrlo je mala, uglavnom se odnosi na popraćenost u lokalnim medijima. Do informacija se dolazilo putem društvenih mreža i u neposrednim razgovorima sa sudionicima i organizatorima malonogometnih turnira.

2. TURIZAM U HRVATSKOJ

Od mnogih ponuđenih definicija turizma Međunarodno udruženje znanstvenika i turističkih stručnjaka prihvatilo je definiciju turizma koju su iznijeli V. Hunciker i K. Krapf. Oni definiraju turizam kao

„skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetitelja nekog mjesta ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako s takvim boravkom nije povezana nikakva njihova privredna djelatnost”. (Bartoluci, Čavlek, 2007).

Turizam je djelatnost tercijarnog sektora i izuzetno je važna za ekonomski razvoj prvenstveno onih područja koja turizam stavljaju na prvo mjesto svojih ekonomija. Također, turizam pokazuje naznake kako će u budućnosti biti sve značajnija djelatnost gospodarskog razvoja, stoga se takva područja moraju usmjeriti na razvoj različitih oblika turizma i maksimalno iskoristiti sve potencijale koje imaju. Suvremeni razvoj turizma karakterizira razvoj posebnih oblika turizma, među kojima je i sportski turizam. Veza između sporta i turizma vidljiva je od samih početaka njihova razvoja. Sport u suvremenom turizmu nema samo perceptivnu ulogu, nego je važan sadržaj boravka u kojem turisti postaju aktivni sudionici različitih sportova: sportova na vodi, tenisa, golfa, skijanja, jahanja, sportskih igara i drugo.

Hrvatska je zemlja u kojoj je turizam vrlo značajna djelatnost duge povijesti. Hrvatska je zanimljiva turistima iz cijelog svijeta, prvenstveno zbog bogate prirodne i kulturne baštine. Razvoj turizma u Hrvatskoj započinje krajem 19. stoljeća, a jači razvoj doživljava između dvaju ratova gradnjom turističke infrastrukture. Nakon Drugog svjetskog rata turizam u Hrvatskoj nije bio u najpovoljnijem razdoblju. Hrvatska je tada kvalitetom i prihodima zaostajala za mnogim konkurentskim državama. U vrijeme Domovinskog rata turizam također stagnira. Početkom 21. stoljeća uočava se značajni napredak u kvaliteti turizma u Hrvatskoj. Pandemija COVID-19 unazadila je pozitivne trendove, ali Hrvatska je i dalje značajno turističko odredište u Europi i šire. Danas se turistička ponuda temelji na dobrom geografskom položaju, bogatoj prirodnoj i kulturnoj baštini, umjerenom klimi, sve kvalitetnijem smještaju, prometu i ostalim pratećim sadržajima. Glavni problemi hrvatskog turizma su sezonalnost, orijentiranost na more i masovnost. Hrvatska kao turistička destinacija može poraditi na produljenju turističke sezone i na razvoju turizma u svim dijelovima Hrvatske. Iz toga bi se moglo zaključiti da se turizam u

Hrvatskoj sporo prilagođava trendovima u svijetu, tj. kasni u razvoju novih oblika turizma, osobito selektivnih oblika turizma. Država svakako treba poraditi na razvoju novih strategija u turizmu.

2. 1. TURIZAM KONTINENTALNE HRVATSKE

Hrvatski turizam sporo se prilagođava suvremenim trendovima zbog posljedica uništenja turističke infrastrukture tijekom Domovinskog rata i zbog prevelike zastupljenosti sezonskoga masovnog turizma u drugoj polovici dvadesetog stoljeća, (Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine).

Kontinentalna Hrvatska prostor je bogat florom i faunom, kulturnom i povijesnom baštinom koje se mogu iskoristiti u turizmu uz njezinu prepoznatljivu tradiciju, zanate, obrte te način života ljudi u agrarnim prostorima. Problem koji se javlja jest iseljavanje mladih, što povlači izumiranje tradicijskih aktivnosti, običaja i starih zanata. Kontinentalna Hrvatska ima bogatu kulturnu baštinu, tradiciju, razne običaje, autohtona jela, ali i mrežu sportskih objekata i sportskih terena, a gotovo svako veće mjesto u Hrvatskoj ima nogometni teren. Preduvjeti za razvoj turizma i sportskog turizma postoje, samo ih treba iskoristiti i tijekom drugih događanja u ovom slučaju tijekom održavanja malonogometnih turnira. Razvoj turizma trebao bi biti usmjeren na osmišljavanje održivih događanja i načina da se povežu svi resursi te da se vodi računa o destinaciji i njezinu očuvanju. Očuvanje lokalnog identiteta, običaja i tradicije svakako bi doprinijelo boljem ekonomskom razvoju ovih područja.

3. SPORT I SPORTSKI TURIZAM

Sport je aktivnost koja se javlja od najranije povijesti. Najstariji tragovi ljudskog bavljenja sportom imaju korijene u staroj Kini, kada su se Kinezi oko 4000. godine prije Krista bavili gimnastikom i tjelovježbom. Sport se može definirati kao „*vrsta tjelesnog vježbanja ili djelatnost čije izvođenje počiva na zamisli o borbi s nekim određenim elementom: daljinom, vremenom, preprekom, materijalom, teškoćama, opasnostima, životinjama, protivnikom ili pored toga samim sobom*“ (Bartoluci, Andrijašević, Andrijašević, Omrčen, 2004).

Velike su koristi od bavljenja sportom. Sport i vježbanje čovjeka čine snažnijim, zdravijim, pomažu mu da održi kondiciju, produžuju čovjekov život i kvalitetu življenja te pomažu u stjecanju samopouzdanja. Sport je vrlo važan element naše kulture te je čvrsto ukorijenjen i neizbježan u politici, gospodarstvu, zdravstvu, medijima i u našem svakodnevnom okruženju. Sport pozitivno utječe na psihičko i fizičko zdravlje pojedinca, povezuje ljude širom svijeta te briše rasne i druge razlike među njima, poput turizma.

Coakley (2008) je definiciju sporta podijelio u četiri dijela. Sport je fizička aktivnost, sport je natjecateljska aktivnost (profesionalne i rekreativne prirode), sport ima određena pravila te sport kao motiv za nagrade i izazove, (Bartoluci, Andrijašević, Andrijašević, Omrčen, 2004).

Sport je važna društvena aktivnost sport služi za formiranje i održavanje standarda društvene klase. Kao što je već rečeno, sport i turizam predstavljaju pokretačke snage za promociju i održivi ekonomski razvoj turističkih destinacija. Davies i Williment (2008.) tvrde da sport predstavlja najbrže rastući segment turističkog sektora.

Sportsko-rekreacijski turizam selektivni je oblik turizma, a nastao je povezivanjem turizma i sporta u kojemu sport postaje ne samo sadržaj, nego često i glavni motiv za putovanje u određene turističke destinacije. Već u antičko doba sport je pokretao ljude na putovanja, no danas je sport u turizmu dobio mnogo širu ulogu. Njegova uloga više nije samo uloga objekta promatranja, nego sport sve više postaje važan sadržaj boravka u turističkom odredištu i turisti sve češće postaju aktivni sudionici u različitim sportskim aktivnostima.

3.1. SPORTSKI TURIZAM

Definicija sportskog turizma dugo je vremena bila izazov za mnoge znanstvenike. Među prvima ovim se područjem bavi Gibson koja 2001. godine navodi da je sportski turizam *„putovanje koje pojedinci poduzimaju izvan svojih mjesta prebivališta i u kojima sudjeluju u fizičkim aktivnostima ili promatranju fizičke aktivnosti ili atrakcije povezane s fizičkim aktivnostima“*. (Bartoluci, Čavlek, 2007).

Ovakav je pristup zanimljiv jer nastoji objasniti da se sudionicima u sportskim aktivnostima podrazumijevaju sudionici koji imaju, osim sudjelovanja u sportu i drugačije motive povezane sa sportom i sportskim igrama, a su to: sudionici/sportaši/rekreativci, promatrači, usputni posjetitelji, organizatori, pružatelji usluga, vlasti, akademska zajednica.

Sportski je turizam vrsta turizma koja je prvenstveno povezana sa sportom. Uključuje putovanja, gdje pojedinac putuje s motivom aktivnog sudjelovanja u sportu, gledanja ili praćenja sportskog događaja, uključuje posjete sportsko-turističkim znamenitostima te sportske pripreme i sportske kampove.

Heather Gibson (1998) definiciju sportskog turizma objašnjava u tri dijela; aktivni sportski turizam koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje u sportu, praćenje sportskih događaja i posjećivanje namijenjeno poštovanju sportskih spomenika.

Činjenica jest da su globalizacijski procesi omogućili ubrzani razvoj ovog oblika turizma stoga postaje sve značajniji čimbenik na svjetskom tržištu. Turističko putovanje osim promjene, posjeta i iskustva izvan svakodnevice smatra se ljudskom potrebom proizašlom iz suvremenog načina života. Veća dostupnost, bolji životni standard i želja za promjenom omogućili su da spoj turizma i sporta postaje sve popularniji oblik kretanja.

Važno je spomenuti i prve značajne događaje u povezivanju sporta i turizma. U veljači 2001. godine u Barceloni je održana prva konferencija dvaju značajnih tijela koja se bave pitanjima turizma, UNWTO (Svjetska turistička organizacija) i IOC (Međunarodni olimpijski odbor). Cilj je konferencije bio istaknuti značaj sportskog turizma kao novoga suvremenog fenomena. Na konferenciji je istaknuto da se turizam i sport moraju kontinuirano prilagođavati promjenama i zahtjevima sudionika te je nužno usmjeriti se prema strateškom kreiranju novih zajedničkih pravaca razvoja.

Iznimno značajan korak bilo je i osnivanje prve profesionalne organizacije za unapređenje razvoja sportskog turizma, Međunarodne organizacije za sportski turizam (Sport Tourism International Council – STIC), 1995. godine. Osnivanje te organizacije potaknulo je mnoge aktivnosti, a jedna od važniji je pokretanje Časopisa za sportski turizam. Među najznačajnijim događajima za afirmaciju sportskog turizma smatra se Prva konferencija za sport i turizam održana u Barceloni 2001. godine, a pokrenuli su je spomenuti UNWTO i IOC. (World Tourism

Organisation (UNWTO), 2010).

Turizam i sport međusobno su usko povezane društvene pojave čija su poveznica isti subjekti turisti pa tako međusobna povezanost turizma i sporta proizlazi još od samih početaka sporta. U vrijeme prvih Olimpijskih igara u Grčkoj i gladijatorskih igara u Rimu zabilježena su prva velika turistička kretanja kako bi posjetitelji pasivno i sudionici aktivno sudjelovali u navedenim sportskim događajima. Neki od njih trebali su napustiti mjesto stalnog boravka, što automatski pokreće prva putovanja i stvara vezu između sporta i turizma. Sport je u suvremenom turizmu dobio širu ulogu, čime je stvoren novi odnos između turizma i sporta. Sport ujedno postaje važan sadržaj boravka u određenoj turističkoj destinaciji u kojoj turisti postaju aktivni sudionici različitih sportova poput tenisa, golfa, sportova na vodi te različitih drugih sportskih igara. Sport postaje dio sadržaja boravka, a u novije vrijeme često i glavni motiv za putovanje. Takav odnos turizma i sporta stvorio je posebnu vrstu turizma, a to je sportsko-rekreacijski turizam (Breslauer, 2022). Sve većoj povezanosti turizma i sporta pogodovale su promjene u društveno-ekonomskim odnosima, tako da su putovanja i bavljenje sportom dostupni širokom društvenom sloju te su postali uobičajeni dio svakodnevnog života. Sportski turizam značajno pridonosi postojećem i potencijalnom turističkom razvoju. Može se utvrditi da sportski turizam ima značajne ekonomske učinke u vidu ostvarenja dodatnih prihoda, prihoda od ulaznica, turističkog prihoda i slično u svrhu provedbe i organiziranja različitih sportskih manifestacija u određenoj destinaciji grade se brojni sportski objekti i tereni koji se upotrebljavaju za pripreme sportaša, brojna sportska i kulturna događanja, natjecanja i slično.

Pored brojnih sportskih objekata, izgrađena je druga potrebna infrastruktura: smještajni, ugostiteljski, zdravstveni, prodajni objekti koji se upotrebljavaju u turističke svrhe.

Manifestacije pozitivno utječu na zadovoljstvo lokalnog stanovništva povećanjem zaposlenosti, uključivanjem u organizaciju, održavanjem i kontrolom manifestacije. Riječ je

o objektima koji ostaju na korištenje lokalnom stanovništvu, koji i poslije ostaju mjesto održavanja brojnih sportskih i ostalih događanja te kao temelj sportskog turizma, (Getz, 2008). Činjenica da organizacija sportskih događaja sudionicima pruža mogućnost druženja, navijanja i zabave. Sportski događaji omogućuju socijalni i ekonomski razvoj turističkih destinacija i utječu na povećanje sportske aktivnosti lokalnog stanovništva, većeg broja turista i na povećanje turističkog prometa, od povećane potrošnje do ulaganja u obnovu sportske infrastrukture.

3.2. NOGOMET U TURIZMU

Sportski turizam moguće je podijeliti prema mnogim kriterijima, a kao osnovna podjela ističe se podjela prema vrsti sporta. Prema navedenoj podjeli nogomet je najzastupljeniji sport koji u značajnoj mjeri doprinosi gospodarstvu i razvoju turizma u cijelom svijetu. Podjela sportskog turizma s obzirom na nogometne turiste mogla bi uključivati; osobe koje izravno sudjeluju u aktivnostima nogometnog kluba ili reprezentacije uzevši u obzir igrače i osobe zaposlene u klubu, te ostale koji indirektno sudjeluju u određenom nogometnom događaju, poput gledatelja, navijača pa sve do djelatnika zaposlenih u turističkom sektoru.

Suvremeni nogomet kakav danas poznajemo, uz male preinake tijekom godina nastao je u Engleskoj u 19. stoljeću te se brzo počeo širiti po ostatku svijeta i postao najpopularnija svjetska sportska igra razmatrajući broj nogometaša i gledatelja. Krovna nogometna organizacija, FIFA (Federation Internationale de Football Association) procijenila je da je na prijelazu u 21. stoljeće bilo registrirano preko 250 milijuna aktivnih nogometaša.

(<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports>, 2023).

Promatrajući nogomet kao sport s financijskog stajališta. Velika je ekonomska korist osobito ako se uzmu u obzir prihodi klubova koji se mogu izraziti čak u milijardama eura. Mnogo je faktora koji ulaze u ostvarenu dobit, kao što su transferi igrača, prava na emitiranje utakmica, prodaja ulaznica i godišnjih pretplata, prodaja dresova i suvenira posvećenih nogometu, ponuda filmskih projekcija o povijesti kluba, ponuda obilaska sportskih muzeja, stadiona i svlačionica

igrača te razni drugi faktori. (<https://www.britannica.com/sports/football>)

Veliki broj raznovrsnih natjecanja u nogometnom svijetu privlači veliki broj nogometnih turista u destinaciju te se u okviru natjecanja ostvaruje velika potrošnja turista, uzevši u obzir od putovanja, smještaja, ugostiteljske ponude, suvenira do ulaznica za utakmice i mnogih

drugih popratnih elemenata koji se vežu uz turističko putovanje. U tablici 1. navedeni su svi faktori koji utječu na razvitak sporta u društvu, turizmu.

Tablica 1. Faktori razvoja turizma i sporta u turizmu

FAKTORI RAZVOJA TURIZMA	FAKTORI RAZVOJA SPORTA U TURIZMU
<p>I. FAKTORI TURISTIČKE POTRAŽNJE</p> <p>1.objektivni</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanovništvo i urbanizacija - dohodak stanovništva - slobodno vrijeme <p>2.subjektivni</p> <ul style="list-style-type: none"> - moda - oponašanje - navike - prestiž - ljubav i vjera <p>II. POSREDNIČKI FAKTORI</p> <ul style="list-style-type: none"> -turoperatori i turističke agencije - turistička društva <p>III. FAKTORI TURISTIČKE PONUDE</p> <p>1.faktori atraktivnosti turističke ponude -</p> <ul style="list-style-type: none"> prirodni - društveni <p>2.komunikacijski faktori</p> <ul style="list-style-type: none"> - prijevozna sredstva PTT veze <p>3.receptivni faktori</p> <ul style="list-style-type: none"> - smještajni i ugostiteljski kapaciteti - ostali kapaciteti 	<p>I. FAKTORI POTRAŽNJE</p> <p>SPORTSKOREKREACIJSKIH USLUGA</p> <p>objektivni</p> <ul style="list-style-type: none"> - urbanizacija i industrijalizacija - dohodak stanovništva - slobodno vrijeme <p>2.subjektivni</p> <ul style="list-style-type: none"> - voda - oponašanje - navike - prestiž <p>II. POSREDNIČKI FAKTORI</p> <ul style="list-style-type: none"> -turističko-sportske agencije - sportske organizacije <p>III. FAKTORI SPORTSKO-REKREACIJSKE PONUDE</p> <ul style="list-style-type: none"> -prirodni resursi -sportsko-rekreacijski objekti i sadržaji - sportsko-rekreacijski programi

Izvor: Bartoluci, M.; Čavlek, N.2007. *Turizam i sport - razvojni aspekt.* Školska knjiga, Zagreb

Iz Tablice 1. vidljivo je da su faktori razvoja turizma i faktori razvoja sporta u turizmu gotovo jednaki. Kao glavni faktori ističu se najviše industrijalizacija i urbanizacija koji u turističkoj potražnji stvaraju sportsko-rekreacijske potrebe koje se sve više javljaju u suvremenom načinu života i rada. Opće važne faktore turističke potražnje sportsko-rekreacijskih usluga čine dohodak stanovništva i slobodno vrijeme koje turisti odvajaju za sebe. U faktore koji utječu na razvoj sporta i rekreacije u turizmu moguće je ubrojiti i subjektivne čimbenike, kao što su moda, oponašanje, navike, prestiž i slično. Dok se faktori turističke ponude dijele na faktore atraktivnosti, komunikacijske i receptivne faktore, faktore sportsko-rekreacijske ponude u turizmu čine različiti prirodni i materijalni resursi poput sportskih objekata, rekvizita, opreme i slično. Osim faktora ponude i potražnje, u sportu i rekreaciji pojavljuju se i tzv. posrednički faktori u obliku turističko-sportskih agencija i sportskih organizacija koje se bave i organizacijom putovanja, (Bartoluci, Čavlek, 2007).

Proučivši navedene faktore može se zaključiti da su turizam, sport i rekreacija međusobno povezani gotovo jednakim faktorima koji izravno utječu na njihov razvoj i uspješnost ponude turističkih sadržaja.

Bez obzira na to o kojemu se vremenskom razdoblju radi, inozemnim ili domaćim turistima vrlo je važna kvaliteta sportsko-rekreacijskih sadržaja, stoga je bitno da se programiranje aktivnosti provodi prema ljudskim individualnim potrebama.

4. MALI NOGOMET

Mali je nogomet na igralištu manjih dimenzija od uobičajenih. Igraju dvije ekipe od pet igrača s vratarom. (Hrvatska enciklopedija; <https://www.enciklopedija.hr/natuknica>, 2023.). Za razliku od futsala, mali je nogomet u Hrvatskoj više rekreacijskoga karaktera. Pokretačem maloga nogometa smatra se

Juan Carlos Ceriani. Taj urugvajski nogometni trener prvi je imao jasnu viziju nove loptačke igre koju je 1930. godine predstavio na sportskom natjecanju mladih kršćana u Montevideu. Ceriani je predstavio inačicu »five a side« (pet protiv pet) koja se pokazala vrlo dinamičnom, atraktivnom i posebno prikladnom jer nije tražila velik prostor. Mali nogomet vrlo se brzo širio svijetom. U početku nisu ni postojala dogovorena pravila.

Mali nogomet igrao se na košarkaškim, rukometnim i hokejaškim igralištima, vrata su bila vrlo mala, širine 3 do 5 metara, a u polju se igralo s petoricom do sedmoricom igrača. Prva

pravila objavili su 1936.godine Brazilci, ali kako nije bilo organizacije koja bi skrbrila o novoj nogometnoj disciplini, nisu postala obvezujuća. Prvo međunarodno malonogometno natjecanje održano je 1965. godine, bilo je to prvenstvo Južne Amerike koje su osvojili Paragvajci. Do 2000.godine održano je još 13 prvenstava Južne Amerike, a pobjednik je uvijek bio Brazil. Mali nogomet postao je u Južnoj Americi toliko rasprostranjen i popularan da se u sedamdesetim godinama 20. stoljeća pojavila potreba za jakom organizacijom, stoga je 1971. godine u Brazilu utemeljena FIFUSA (Međunarodni savez za dvoranski nogomet). Malonogometnoj organizaciji prilazilo je sve više novih zemalja, u igru su se sve više počeli uključivati Europljani.

4.1. PRAVILA MALOG NOGOMETA

Pravila malog nogometa mogu se podijeliti u nekoliko poglavlja u kojima su propisane norme za odigravanje.

1. teren za igru

Mora imati oblik pravokutnika, dimenzija 40 x 20 metara i mora biti obilježen linijama širine 8 cm. Središnja crta dijeli teren za igru na dva dijela, kazneni prostor je na udaljenosti 6 m. Vrata trebaju biti postavljena na sredini svake poprečne crte između stupova vrata 3 m, udaljenost donjeg ruba grede do tla iznosi 2 m, a na njima mora biti mreža.

2. lopta

Okrugla lopta propisanih dimenzija; izrađena od prikladnog materijala; opsega između 62 cm i 64 cm; mase između 400 g i 440 g na početku utakmice, pritiska 0,6 – 0,9 atmosfera (600 – 900 g/cm²) na razini mora.

3. broj igrača

Utakmica se igra s najviše 6 igrača od kojih je jedan vratar. Maksimalan broj prijavljenih igrača u zapisniku je 12, a broj zamjena na utakmici je neograničen. Osobe koje mogu biti na klupi: do 6 rezervnih igrača, vođa ekipe, predstavnik kluba, fizioterapeut ili liječnik kluba, svi trebaju imati službene licence.

4. oprema igrača

Propisuje se da oprema ne smije biti opasna po samog igrača ili suparničkog igrača. Nakit se ne nosi. Oprema obuhvaća sportski dres, čarape, sportsku obuću. Majice ili dresovi moraju na poledini biti označeni brojevima kojima se igrač prijavljuje u

zapisnik i nastupa tijekom utakmice. Vratar može nositi donji dio trenirke i majicu u boji koja ga jasno razlikuje od ostalih igrača.

5. sudac

Utakmice mogu suditi samo suci delegirani od povjerenika za suđenje. Povjerenik za svaku utakmicu određuje dva suca, od kojih je jedan glavni i njegove odluke su konačne.

Suci se moraju pridržavati pravila nogometne igre i pravila u suđenju.

6. mjeritelj vremena i delegat

Nalaze se izvan terena za igru, smješteni za zapisničkim stolom na središnjoj crti. Dužni su voditi računa da trajanje utakmice bude u skladu s pravilima, da se zaustavlja vrijeme u slučaju prekida utakmice, dok delegat bilježi prekršaje, upisuje brojeve igrača koji su postigli zgoditke i bilježi sve podatke važne za utakmicu.

7. trajanje igre

Igra se sastoji od dvaju jednakih dijelova, svaki traje po 15 minuta na utakmicama koje se igraju u grupama. Utakmice 1/8 finala, 1/4 finala, 1/2 finala i finala igraju se po 20 minuta. Vrijeme trajanja svakog poluvremena produžit će se samo da bi se omogućilo izvođenje kaznenog udarca. Ekipe imaju pravo na jednominutni *time-out* u svakom poluvremenu u utakmicama koje se igraju po 20 minuta, a sudac će im dopustiti u prvom prekidu koji je dosuđen za momčad koja ga je zatražila. Tijekom takvog privremenog odmora igrači ne moraju ostati unutar terena za igru već mogu sjesti na klupu za rezervne igrače. Vrijeme odmora između dvaju poluvremena ne može biti duže od jedne minute. U poluvremenu utakmice pričuveni igrači i službene osobe obiju momčadi mijenjaju mjesta na klupama.

8. ostala pravila

Odnose se na početak i nastavak igre.

9. postizanje zgoditka

Zgoditak je postignut kada cijela lopta prijeđe poprečnu crtu između stupova vrata i ispod grede, pod uvjetom da nije ubačena rukom momčadi koja napada, uključujući vratara. Momčad koja postigne veći broj zgoditaka tijekom utakmice je pobjednik.

10. prekršaji i nesportska ponašanja

Prekršaji i nesportska ponašanja kažnjavaju se izravnim (direktnim) i neizravnim (indirektnim) slobodnim udarcima. Izvode se s mjesta gdje je prekršaj počinjen,

protivnički igrači moraju biti udaljeni najmanje 5 metara od lopte. Svi prekršaji zbog kojih sudac dosuđuje izravni slobodni udarac pripadaju akumuliranim prekršajima. Ako igrač učini prekršaj za koji se dosuđuje izravni slobodni udarac u vlastitom kaznenom prostoru (šesteru), dok je lopta u igri, dosuđuje se kazneni udarac. Sudac igrača može kazniti opomenom i pokazati mu žuti karton, te isključenjem i pokazati mu crveni karton. Ako istom igraču na utakmici budu pokazana dva žuta kartona, sudac će mu pokazati crveni karton i isključiti ga iz igre, a isključeni igrač mora napustiti ograđeni dio igrališta.

11. akumulirani prekršaji

Akumuliranim prekršajima pripadaju svi prekršaji koji se kažnjavaju izravnim slobodnim udarcem. Tijekom svakog poluvremena bilježi se pet prekršaja, a za šesti i svaki idući akumulirani prekršaj izvodi se kazneni udarac s druge točke kaznenog udarca (10 metara), a ako je prekršaj učinjen bliže od točke 10 metara, igrač ga može izvesti s mjesta prekršaja bez „živog zida”, ali to ne može biti bliže od zamišljene linije 6 metara paralelne s gol-linijom. Igrači obiju momčadi moraju se nalaziti iza lopte udaljeni najmanje 5 metara od lopte, u terenu za igru. Vratar mora stajati unutar svojega kaznenog prostora, udaljen najmanje 5 metara od lopte

12. udarac iz kuta igra vratara i udarci za dobivanje pobjednika. (HNS; Pravilnici i dokumenti; <https://hns-cff.hr/hns/propisi-i-dokumenti/> 2023)

Pravila igre donosi Hrvatski nogometni savez, dopunjuju se i ažuriraju na početku svake nove sezone, s njima se upoznaju klubovi, suci, delegati i sve osobe koje sudjeluju u utakmicama ili pripremama igrača.

4.2. SUSTAV NATJECANJA U MALOM NOGOMETU

Sustav natjecanja u sezoni malog nogometa 2023/2024.godine utvrđen je od vrhovnog tijela za održavanje natjecanja, Hrvatskog nogometnog saveza. Odluka je donijeta u lipnju 2023. godine i objavljena u službenom Glasilu Hrvatskog nogometnog saveza.(Glasnik- službeno glasilo Hrvatskog nogometnog saveza; 2023).Određeno je da će se natjecanja u malom nogometu odigravati prema rangu:

HRVATSKA MALONOGOMETNA LIGA – HMNL – prvi stupanj

Natjecanje se održava u dva dijela s deset klubova u natjecanju. Prvi dio igra se dvokružnim bodovnim sustavom (9 + 9 = 18 kola). Nakon prvog dijela prvih osam klubova po plasmanu

odigrava *play-off* (četvrtzavršnica na dvije pobjede, a poluzavršnica i finale na tri pobjede), a devetoplasirani klub igra ligu po dvostrukom bodovnom sustavu trima najbolje plasiranim klubovima ili s klubovima koji ostvare to pravo zaključno do 5. mjesta) skupine Prve HMNL za popunu HMNL.

U HMNL ulaze dva najbolje plasirana kluba iz lige za popunu HMNL. Posljednje plasirani klub HMNL obavezno ispada iz HMNL. Klubovi koji nastupaju u HMNL obvezni su nastupiti s trima kategorijama mlađih uzrasta (pioniri, kadeti i juniori).

PRVA HRVATSKA MALONOGOMETNA LIGA – Prva HMNL – drugi stupanj

Natjecanje se održava u dva dijela s deset klubova u natjecanju. U Prvoj HMNL mogu sudjelovati samo klubovi koji su u natjecateljskoj godini uoči plasmana u Prvu HMNL imali dvije selekcije mladeži (kadete i juniore) u stalnom natjecanju. Ligu čine klubovi koji nisu ostvarili plasman u HMNL putem lige za popunu HMNL te sedam klubova i to drugoplasirani, trećeplasirani, četvrtoplasirani ili klubovi koji ostvare to pravo zaključno do petog mjesta) klubovi iz triju skupina Druge HMNL na kraju natjecateljske 2022/2023. godine. Prvi dio igra se dvokružnim bodovnim sustavom ($9 + 9 = 18$ kola). Prvoplasirani klub Prve HMNL nakon 18. kola ostvaruje plasman u HMNL. Posljednje plasirani klub Prve HMNL obavezno ispada iz Prve HMNL u jednu od skupina Druge HMNL. Tri najbolje plasirana kluba (drugoplasirani, trećeplasirani, četvrtoplasirani ili klubovi koji ostvare to pravo zaključno do petog mjesta) i devetoplasirani klub HMNL odigravaju kvalifikacije po dvostrukom kup-sustavu, a pobjednik kvalifikacija ulazi u HMNL. DRUGA HRVATSKA MALONOGOMETNA LIGA – Druga HMNL (do pet skupina) – treći stupanj

Skupine se formiraju na području središta HNS-a na način da ŽNS s područja:

- središta Rijeka čine skupinu Zapad,
- središta Zagreb čine skupinu Centar
- središta Osijek čine skupinu Istok - središta Varaždin čine skupinu Sjever - središta Split čine skupinu Jug.

Lige mogu brojati od 6 do 12 klubova u određenoj skupini Druge HMNL. Način odigravanja (dvostruki, trostruki ili četverostruki bodovni sustav) određuje se propozicijama natjecanja.

Propozicijama se sukladno prijavljenim klubovima mogu formirati i drugačije skupine. Ukoliko se spajaju određena središta u pojedinu skupinu Druge HMNL iste ne ostvaruju nikakvu prednost u odnosu na ostale skupine Druge HMNL. Prvaci skupina Druge HMNL (odnosno klubova koji ostvare to pravo zaključno do trećeg mjesta) putem kvalifikacija (lige)

pokušat će ostvariti plasman u Prvu HMNL. Način odigravanja za popunu Prve HMNL bit će određen propozicijama natjecanja.

U Prvu HMNL može ući samo klub koji je minimalno dvije natjecateljske godine prije plasmana u Prvu HMNL imao u stalnom natjecanju kadete, juniore ili seniore. Iz svake skupine Druge HMNL posljednje plasirani klub obvezno ispada osim u slučaju da ne ugrožava ničiji napredak u određenu skupinu Druge HMNL. U ligu za popunu Prve HMNL može ući samo klub koji je u natjecateljskoj godini imao dvije selekcije mladeži (kadete i juniore) u stalnom natjecanju. Klub koji nastupa u određenoj skupini Druge HMNL nije obavezan nastupiti s momčadi mladeži u stalnom natjecanju.

ŽUPANIJSKA ILI MEĐUŽUPANIJSKA MALONOGOMETNA NATJECANJA

Županijska je liga natjecanje na razini županijskog nogometnog saveza. Na temelju sporazuma između dvaju ili više nogometnih saveza može se oformiti međuzupanijska liga u malom nogometu, a za iste suglasnost daje Komisija za mali nogomet. Liga može brojati 6 - 12 klubova, ovisno o tome koliko klubova ima u pojedinoj županiji ili županijama ako se radi o međuzupanijskoj ligi. Ako na području ŽNS-a postoji veći broj registriranih malonogometnih klubova, natjecanje se može organizirati u više skupina ili stupnjeva natjecanja. U tom slučaju prvaci skupina po dvostrukom kup-sustavu razigravaju za prvaka županije. Način odigravanja bit će određen Propozicijama natjecanja. Sukladno Propozicijama Druge HMNL prvaci međuzupanijskih i županijskih malonogometnih liga razigravaju za popunu pojedine skupine Druge HMNL.

NATJECANJE MLADEŽI U MALOM NOGOMETU

Natjecanje se organizira turnirski na području koje pokriva odgovarajuće središte HNS za uzrasne kategorije – pionira, kadeta i juniora. Prvoplasirani i drugoplasirani klubovi u ligama na razini Središta ili regija (i ostali klubovi koji ostvare to pravo sukladno Propozicijama natjecanja) igraju ligu za prvaka Hrvatske s 10 klubova kadeta i juniora (9 kola + *play-off* po dvostrukom kup-sustavu). Klubovi koji se nisu s razine Središta ili regija plasirali u ligu 10 kadeta i juniora za prvaka Hrvatske obavezno nastavljaju natjecanje na razini Središta ili regije. Način odigravanja bit će određen Propozicijama natjecanja. Od natjecateljske 2023/2024. na turnirima ili u ligi organizirat će se natjecanje za pionire u malom nogometu u kojem obavezno sudjeluju klubovi čiji seniori nastupaju u HMNL, a od natjecateljske godine 2025/2026. i klubovi čiji seniori igraju u Prvoj HMNL.

NATJECANJE ŽENA U MALOM NOGOMETU

Natjecanje se odigrava u ligi ili turnirski ovisno o broju prijavljenih klubova. Broj sudionika lige za svaku natjecateljsku godinu zasebno ovisi o broju prijave klubova a konačnu odluku donosi IO HNS-a na prijedlog Komisije za mali nogomet i nogomet na pijesku.

5. MALI NOGOMET U KONTINENTALNOJ HRVATSKOJ

Potencijal za razvoj sportskog turizma u Hrvatskoj vidljiv je kontinentalnoj regiji koja je nedovoljno iskorištena i slabo prepoznatljiva na turističkom tržištu. Po pitanju zastupljenosti sportskog turizma u kontinentalnoj Hrvatskoj potrebno je naglasiti da je njegova pojava u porastu. (Hublin, Breslauer, 2010).

U Hrvatskoj se sportski turizam formira kao specijalni oblik turističkih kretanja i jedna je od značajki strukturnih promjena suvremenog turizma, što bi značilo da se turističke destinacije moraju prilagođavati takvim promjenama. Sport i rekreacija u Hrvatskoj su nezaobilazan sadržaj boravka te jedan od glavnih motiva putovanja. Za razvijenost sporta u Hrvatskoj bitan su faktor prirodne osnove ili stupanj atraktivnosti prirodnih resursa te geografski, prometni i organizacijski faktori. Faktori koji utječu na razvitak sportskog turizma u kontinentalnoj Hrvatskoj su prirodni resursi, sportsko-rekreacijski objekti i sadržaji, smještajni i ugostiteljski kapaciteti.

5.1. MALONOGOMETNI TURNIRI U KONTINENTALNOJ HRVATSKOJ

Razvoju sportskog turizma na prostoru kontinentalne Hrvatske tijekom cijele godine, osobito zimi doprinose malonogometni turniri. Turniri su uglavnom lokalnog karaktera, a mali broj turnira ima međunarodni karakter.

5.1.1. KUTIJA ŠIBICA

Najpoznatiji malonogometni turnir održava se u Zagrebu, a po broju posjetitelja najveći je malonogometni turnir koji se održava uglavnom krajem jedne i početkom druge godine u dvorani „Kutija šibica”.

Turnir je započeo još 1970. godine kada je skupina nogometnih obožavatelja odlučila organizirati zimski malonogometni turnir u zagrebačkoj dvorani na Trešnjevci, popularno nazvanoj „Kutija šibica”. Na prvom turniru okupilo se svega osam ekipa, i to su bile po dvije ekipe Končara i Zagreba, ekipa Trešnjevke, Lokomotiva, veterani Dinama i selekcija nogometnih trenera. Pobjednik je bila ekipa Končar 1 koja je 3:0 savladala ekipu Zagreb 1.

Turnir je odigran tijekom jednog vikenda, a dvorana je prvog dana bila popunjena napola, dok je drugog dana bila gotovo puna jer su Zagrepčani dolazili vidjeti što se to događa, a o tome pišu i novine.

Samo se kratko u devedesetima igralo po FIFA-inim pravilima, a inače se igra po uobičajenoj hrvatskoj malonogometnoj shemi „pet plus jedan“ Iako se turnir, zbog iznimne zainteresiranosti, 1977. preselio u Dom sportova, on i dalje nosi ime sportske dvorane Trešnjevka (Kutija šibica) u kojoj se počeo igrati. Turnir je uvijek imao reprezentativni sastav. U doba bivše Jugoslavije okupljao je uz lokalne „haklerske“ zvijezde i sve najbolje igrače velikog nogometa. Poseban turnir odigran je 1985. godine kad je sudjelovalo 648 ekipa, a među njima 200 ih je konkuriralo za naslov, što je turnir činilo izuzetno zanimljivim s nepredviđenim ishodima utakmica.

Završna utakmica igrala se pred 11 000 gledatelja, između ekipa Uspinjače i Končara trafo, na kraju je kao pobjednik izašla ekipa Uspinjače s rezultatom 3:0, a u predigri su nastupili nogometaši Dinama i Hajduka. (<https://kutija-sibica.hr/povijest-glavni-turnir>, 1985).

Tablica2. Pobjednici turnira Kutija šibica

Turnir broj	Godina održavanja	Pobjednik turnira	Broj ekipa koje su nastupile
I	1971	KONČAR, Zagreb	8
II	1972	TREŠNJEVKA, Zagreb	8
III	1973	TREŠNJEVKA, Zagreb	40
IV	1974	BORAC 73, Sisak	96
V	1975	ALPINA ŽIRI, Zagreb	118
VI	1976	BORAC 73, Sisak	128
VII	1977	KERACOMMERCE, Zagreb	192
VIII	1978	BORAC 73, Sisak	224
IX	1979	MOSTARSKÉ KIŠE, Mostar	256
X	1980	B A T, Zagreb	256
XI	1981	CONTRA, Zagreb	344

Turnir broj	Godina održavanja	Pobjednik turnira	Broj ekipa koje su nastupile
XII	1982	CHARLIE, Zagreb	512
XIII	1983	MLINČEK, 0Maribor	514
XIV	1984	ZEA, Travno	560
XV	1985	USPINJAČA, Zagreb	648
XVI	1986	USPINJAČA, Zagreb	560
XVII	1987	PLAMEN GRAHOROVA, Zagreb	504
XVIII	1988	INA TRGOVINA, Zagreb	476
XIX	1989	TERMOTEHNA ŠELA Zagreb	389
XX	1990	USPINJAČA, Zagreb	223
XXI	1991	VERO T.IN.US. ,Zagreb	53
XXII	1992	VERO T.IN.US, Zagreb	96
XXIII	1993	UNIMAG PUNTIJARKA, Sesvete	116
XXIV	1994	DISCO NBA, Vrbovec	172
XXV	1995	MNK SEC, Široki Brijeg	137
XXVI	1996	2.GARDIJSKA BRIGADA HVO ŠKRIPARI, Mostar	144
XXVII	1997	MEGATON MUSIC, Zagreb	136
XXVIII	1998	MOBY DICK SEGAFREDO, Zagreb	172
XXIX	1999	MEGATON MUSIC, Zagreb	168
XXX	2000	MNK "PETAR RAUCH, Zagreb	159
XXXI	2001	RENAULT AUTO KREŠO, Krapina	129
XXXII	2002	RIVA GRUPA-FOTEX, Sesvete	177

Turnir broj	Godina održavanja	Pobjednik turnira	Broj ekipa koje su nastupile
XXXIII	2003	RIVA FRUPA, Sesvete	180
XXXIV	2004	RIVA GRUPA, Sesvete	192
XXXV	2005	NK "ORKAN PROPECTUS, Zagreb	176
XXXVI	2006	AGROKOR, Zagreb	264
XXXVII	2007	NACIONAL, Zagreb	260
XXXVIII	2008	NACIONAL, Zagreb	256
XXXIX	2009	ASFALTI ZELENIKA – PLAMEN, Križevci	225
XL	2010	PROMOTIONPLAY, Zagreb	161
XLI	2011	GPV ELKRO, Gospić	132
XLII	2012	PROMOTIONPLAY, Zagreb	156
XLIII	2013	MAL GAL GRAĐEVINARSTVO, Krapina	116
XLIV	2014	PROMOTIONPLAY, Zagreb	124
XLV	2015	CB DOBERMANN, Zagreb	133
XLVI	2016	PIZZERIA STARI ZAGREB-BORONGAJ LUGOVI, Zagreb	134
XLVII	2017	MNK CVJETNO POLIKLINIKA MILOJEVIĆ, Zagreb	132
XLVIII	2018	QUATTRO LEONES, Zagreb	130
XLIX	2019	CB DOBERMANN, Zagreb	164

Izvor: <https://kutija-sibica.hr/povijest-glavni-turnir/>

Prvi pobjednik turnira bila je momčad Končara iz Zagreba, a na prvi turnir prijavilo se osam ekipa. Najviše ekipa dolazi iz Zagreba i okolice, a na turniru nastupa i nekoliko ekipa iz Bosne i Hercegovine i Slovenije. Na turniru zaigraju i poznati nogometaši, Čujec, Novak, Pavlic, Haramina. Od 2007. godine igra se veteranski turnir. Pokrenuo ga je Zdenko Antunović uz veliku podršku Zvonimira Bobana i Roberta Prosinečkog. Prvu veteransku kutiju osvojila je ekipa Auto Peba iz Svete Nedelje, a 2023.godine u finalu su igrale ekipa Pelmen Zgnogomet i KMN Meteorplast-Vitomarci gdje je rezultatom 1:2 pobijedila ekipa KMN Meteorplast-Vitomarci. Na istom turniru sudjelovalo je ukupno 78 veteranskih malonogometnih ekipa.

Od 2016. godine igra se i malonogometni turnir za žene. Za pokretanje ženskog turnira najzaslužnija je Dijana Muhović, voditeljica dvorane Kutije šibica. Godine 2022. na turniru sudjeluje 20 ženskih malonogometnih ekipa, a u finalu igrale su ekipe Michieli Tomić i ŽNK MC Plus Agram Poliklinika Milojević u kojoj je pobjedu ostvarila ekipa Michieli Tomić.

Zvonimira Bobana i Roberta Prosinečkog. Prvu veteransku Kutiju osvojila je ekipa Auto Peba iz Svete Nedelje, a 2023.godine u finalu su igrale ekipa Pelmen Zgnogomet i KMN Meteorplast-Vitomarci gdje je rezultatom 1:2 pobijedila ekipa KMN Meteorplast-Vitomarci. Na istom je turniru sudjelovalo ukupno 78 veteranskih malonogometnih ekipa.

Od 2016. godine igra se i malonogometni turnir za žene. Za pokretanje ženskog turnira najzaslužnija je Dijana Muhović, voditeljica dvorane Kutije šibica. Godine 2022. na turniru sudjeluje 20 ženskih malonogometnih ekipa, a u finalu igrale su ekipe Michieli Tomić i ŽNK MC Plus Agram Poliklinika Milojević u kojoj je pobjedu ostvarila ekipa Michieli Tomić.

5.1.2. OSTALI MALONOGOMETNI TURNIRI

Malonogometni turniri koji se igraju na prostoru kontinentalne Hrvatske odabrani su zbog dugogodišnjeg održavanja, posebnih pravila i motiva održavanja turnira.

Zimski malonogometni turnir u Slatini održava se krajem godine, a u prosincu 2022. godine započeo je 24. po redu. Turnir duge tradicije odigrava se u svim kategorijama U-11, U-13, U15, U-17, seniori i veterani. Tridesetak ekipa, uglavnom iz okolice, odmjerava svoje snage u dvorani, a brojna publika i prijatelji navijaju.

Različiti su poticaji za organizaciju turnira a jedan od posebnih je turnir koji se održava u Zlataru. Naime, Gradsko društvo Crvenog križa iz Zlatara povodom Svjetskog dana darivatelja krvi, 14. lipnja, organizira sredinom lipnja Memorijalni turnir Željko Sviben Rus. Riječ je o tradicionalnom malonogometnom turniru za ekipe darivatelja krvi iz poduzeća i ustanova koje posluju na području zlatarskog Gradskog društva. Svake godine turnir se održava u drugom mjestu na području grada Zlatara i okolice. Na turniru se okupi i dvjestotinjak sudionika, volontera i aktivista. Turnir je održan i 2022.godine pod pokroviteljstvom grada Zlatara. Na turniru je bio i župan Krapinsko-zagorske županije Željko Kolar, koji je najboljim ekipama podijelio pehare i uručio zahvalnice.

Jedan od većih malonogometnih turnira na području Varaždinske županije turnir je u Areni Varaždin. U subotu i nedjelju 25. i 26. veljače 2023. godine na terenima Arene Varaždin održan je najveći regionalni dječji malonogometni turnir – City Connect Bumbar kup 2023.

Slika3. Dvorana Arena u Varaždinu

Izvor: <https://www.google.com/search?q=malonogometni+turnir+vara%C5%BEdin&tbm=isch>.pristupljeno 2.06.2023.)

Za organizaciju turnira zaslužni su članovi NK Varteks, a uključeni su i volonteri iz klubova koji se natječu. Turnir traje dva dana i osim nogometa ponudit će obilje dodatnih sadržaja, popratnih igara i natjecanja. Uz pokrovitelje Grad Varaždin, Varaždinsku županiju i ŽNS Varaždin, ponosni glavni sponzor turnira je City Conect te mnogi drugi pokrovitelji bez kojih se turnir ne bi mogao održati. Na turniru sudjeluju i ekipe iz okolnih zemalja (Slovenija, BiH,

Mađarska) pa tako turnir poprima i međunarodni karakter. Sam turnir raspoređen je u šest manjih turnira u šest različitih starosnih kategorija. Lepoglava je tradicionalno na prijelazu godine domaćin sve posjećenijega malonogometnog turnira na području Varaždinske i Krapinsko-zagorske županije, a gosti na turniru ekipe su iz, područja Zagrebačke županije, i, susjedne Slovenije. Ove godine odigran je 17. malonogometni turnir EDILEC KUP Lepoglava 2023. Nažalost, i ovaj je turnir bio u dvogodišnjoj pauzi zbog koronavirusa ali nastavljen je 2022.godine uz sudjelovanje tridesetak ekipa.

Slika 4. Jedan od polufinalista na lepoglavskom turniru

Izvor: <https://www.varazdinske-vijesti.hr/sport/sutra-veliko-finale-na-lepoglavskom-malonogometnom-turniru-> pristupljeno 3.06.2023.)

Slika5. Turnir u Cestici

Izvor: <https://evarazdin.hr/nasim-krajem/ekipa-polet-1-pobjednik-18-zimskog-malonogometni-turnira-opcinecestica-375022/> pristupljeno 3.06. 2023.)

Tradicionalni 21. po redu zimski malonogometni turnir održan je u dvorani OŠ Cestica.

Organizator ovogodišnjeg prvenstva bio je Nogometni klub „Polet“ iz Cestice, a turnir se igrao pod pokroviteljstvom Općine Cestica. Ove godine natjecali su se veteranski i seniorski sastavi, a odigrano je i više revijalnih utakmica.

U prvoj revijalnoj utakmici zadnjeg dana prvenstva, u nedjelju 13. siječnja 2019., snage su odmjerili selekcija Županijskog nogometnog saveza (suci i delegati) Varaždinske županije i Udruga Pume.

U drugoj revijalnoj utakmici koju je organizirala Udruga za djecu s teškoćama i osoba s invaliditetom Život i radost, sastale su se u 17 sati selekcije Općine Cestica i Humane zvijezde. Ova utakmica imala je i humanitarni karakter.

Slika 6. Pionirski sastav na turniru u Vidovcu

Izvor: <https://www.google.com/search?q=zimski+malonogometni+turnir+vidovec&tb..pristupljeno> 3.06.2023

Turnir u Vidovcu odigrava se u Sportskoj dvorani Osnovne škole u Vidovcu vikendima tijekom prosinca i siječnja. Na turniru sudjeluju ekipe svih kategorija, od pionira do veterana. Na turniru sudjeluju ekipe iz Varaždinske, Krapinsko-zagorske i Međimurske županije. Uglavnom se igra vikendima pa je Vidovec tijekom vikenda mjesto dolaska ekipa i navijača, a ugostiteljska ponuda u dvorani i izvan nje dobar je doprinos zaradi tijekom zimskih mjeseci.

Slika 7. Najava turnira u Pitomači

Izvor: <https://www.google.com/search?q=malonogometni+turniri+2023&oq=malonogometni+turniri...> pristupljeno 4.06.2023.)

Nakon božićnih i novogodišnjih blagdana održava se i malonogometni turnir u Pitomači. Uglavnom se prijavljuju ekipe i nogometni klubovi iz okolice i samoga grada. Dvorana osnovne škole u Pitomači tada vikendima postaje mjesto okupljanja i druženja te uživanja u nogometnim nadmetanjima.

Malonogometni turnir u Ivancu bio je jedan od ekipno najbrojnijih i najpoznatijih turnira u Hrvatskoj. Svake godine privlačio je brojne malonogometne ekipe iz cijele Hrvatske i brojne gledatelje u sportsku dvoranu Srednje škole Ivanec. Turnir se održavao 22 godine, od 1985. do 2006. godine kada dolazi do gašenja turnira. Nakon veće pauze od sportskih događanja u sportskoj dvorani Srednje škole Ivanec ove godine održan je malonogometni turnir Ivanec kup 2023. uglavnom za mlađe uzraste. Organiziran je od strane Nogometnog kluba Ivančica.

Slika 8. Najava dječjeg turnira u Ivancu

Izvor: <https://evarazdin.hr/sport/uskoro-krece-malonogometni-turnir-ivanec-kup-2023-400648/pristupljeno> 4.06.2023.

Slika 9. Plakat-poziv na turnir u Murskom Središću

Izvor: <https://muralist.hr/sport/nk-rudar-mursko-sredisce-organizira-tradicionalni-malonogometni-turnir-rudarcup-2023/> (pristupljeno 4.06.2023.)

U dvorani Osnovne škole Mursko Središće i ove je godine održan malonogometni turnir Rudar Cup za muškarce i žene, a organizator je NK Rudar Mursko Središće. Uz sudjelovanje dvadesetak ekipa uglavnom s područja Međimurja, turnir se održavao tijekom vikenda u siječnju a posjetilo ga je dvjestotinjak gledatelja. Nagradni je fond za prvo mjesto 50% od uplate, za drugo mjesto 30% od uplate i za treće mjesto 10% od uplate.

Tradicionalno se na području Čakovca održava malonogometni turnir Kafića grada Čakovca. Godine 2022. započeo je osmi po redu, a uglavnom je zabava za ekipe Kafića i za gledatelje koji bodre svoje ekipe.

Slika 10. Turnir čakovečkih kafića

Izvor: <https://www.facebook.com/turnir.ck.kafica/> (pristupljeno 4.06.2023)

Slika 11. Plakat zgmko

Izvor: http://www.osijek031.com/osijek.php?najava_id=93425#ixzz83v8AqKeX.. pristupljeno 5.06.2023.)

Jedan od najdugovječnijih malonogometnih turnira na prostoru kontinentalne Hrvatske osječki je Zimko koji se održava već 35 godina. Održava se u Sportskoj dvorani Zrinjevac. Zbog pandemije koronavirusa prošla godina bila je izazovna po pitanju organiziranja događaja u zatvorenom prostoru, COVID potvrde ili negativni testovi bili su preduvjet za ulazak u dvoranu. U tada zahtjevnim vremenima mnogi turniri brzopotezno su otkazani dok popularni Zimko nije zahvatila ista sudbina. Najbolji turnir u Slavoniji zahvaljujući sjajnoj organizaciji i velikim ljudskim naporima održan je prošle godine u nešto drugačijem formatu. Premijerno je turnir igran po nokaut-sustavu. Trajanje turnira bilo je vremenski limitirano, što se po završetku turnira pokazalo uspješnom pilot-epizodom.

Slika 12. Plakat za najavu turnira u Požegi

Izvor: <https://www.google.com/search?q=malonogometni+turnir+ Cg...> pristupljeno 5.06.2023.)

Krajem prošle i početkom 2023. godine i Požega je bila središte malonogometnog turnira koji se održava već 31. puta. Sportska dvorana Tomislav Pirc okuplja malonogometne ekipe iz cijele županije, a turnir se odigrava u svim kategorijama.

Slika 13. Memorijalni turnir Vukovarskih branitelja - plakat

Izvor: <https://fenix-magazin.de/19-memorijal-vukovarskih-branitelja-u-vukovaru-ovog-tjedna-nastupaju-i-u-14igraci-iz-njemacke-austrije-svicarske-svedske-kanade-sad-a-i-australije/pristupljeno-5.06.2023.>

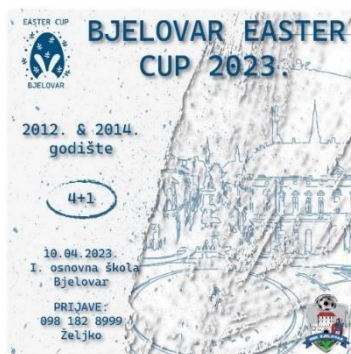
Jedan od turnira koji se ne igraju zimi jest Memorijal Vukovarskih branitelja. Osobit je jer se uz branitelje iz cijele Hrvatske na turniru okupljaju i ekipe hrvatskih iseljenika iz inozemstva. Utakmice se igraju na Gradskom stadionu u Borovu Naselju, na stadionu Radničkog, Mitnice i stadionu „Ivan Barun“ u Bogdanovcima.

Slika 14. Zimski malonogometni turnir Županja

Izvor: <https://sportalo.hr/i-zupanjci-su-se-odlucili-organizirati-svoj-malonogometni-turnir/pristupljeno-5.06.2023.>

Malonogometni turnir u Županji održava se po 52. puta i jedan je od najstarijih turnira u Hrvatskoj. Uvijek ga popratu velik broj ekipa u prepunoj dvorani Osnovne škole Ivana Kozarca. Turnir uvelike doprinosi zabavi na kraju jedne i na početku sljedeće godine, a odigrava se u svim uzrastima.

Slika 15. Malonogometni turnir Bjelovar

Izvor: [https://krugaresnica.info/2023/04/05/malonogometni-turnir-bjelovar/pristupljeno 5.06.2023.](https://krugaresnica.info/2023/04/05/malonogometni-turnir-bjelovar/pristupljeno%205.06.2023.))

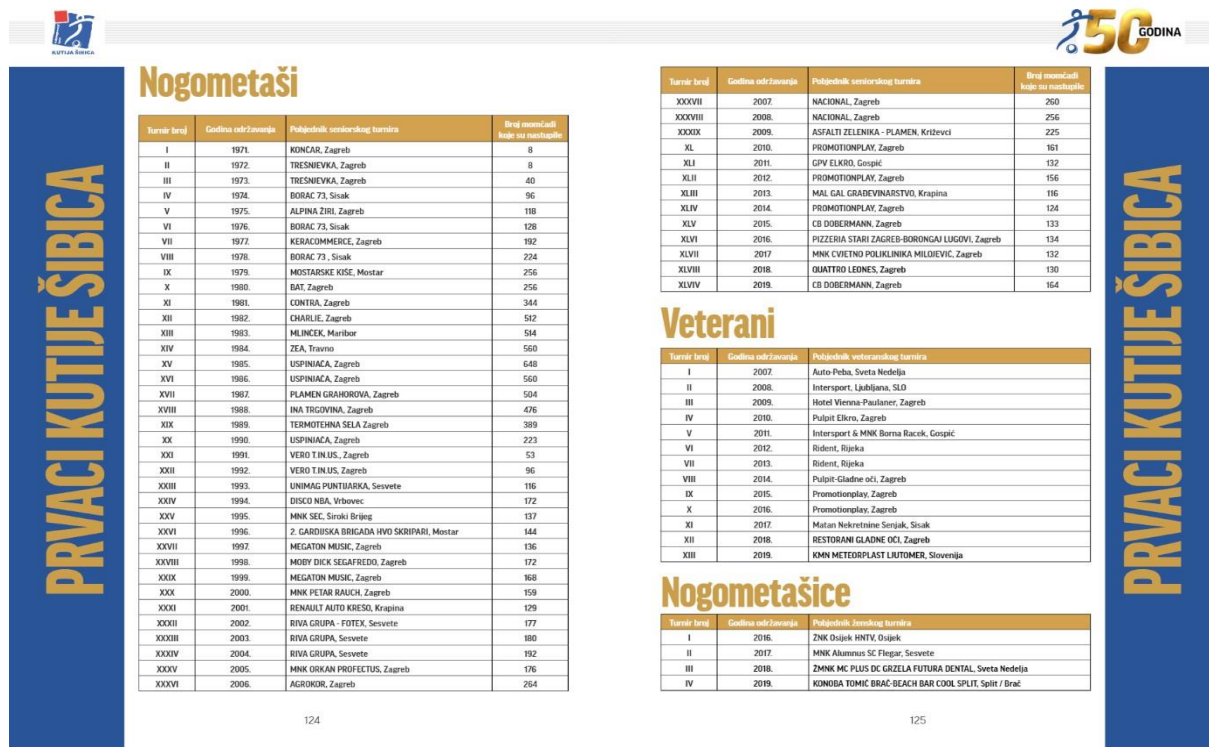
Bjelovarski malonogometni turnir ne odigrava se tijekom božićnih i novogodišnjih praznika. Budući da se održava na Uskrsni ponedjeljak, turnir upotpunjuje uskrsne blagdane, što sugerira i sam naziv turnira. Organizira se za mlađe uzraste u dvorani 1. osnovne škole Bjelovar, a uz brojne osnovnoškolske ekipe, sjedala dvorane popunjena su roditeljima i prijateljima koji žele bodriti svoje favorite.

Malonogometni turniri igraju se gotovo u svim većim naseljima u kontinentalnoj Hrvatskoj. Većina se odigrava zimi, tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana pa kroz siječanj. Međutim, dio se odigrava tijekom cijele godine. Različiti su motivi za organizaciju turnira, najčešće su u pitanju sportski duh organizatora, tradicija, humanitarni karakter. Iako na ovim turnirima uglavnom sudjeluju ekipe iz okolice, vrlo često se nađu i ekipe iz drugih županija, iz susjednih država. Ono što ti turniri svakako pružaju su zabava za lokalno stanovništvo tijekom održavanja, ekonomski utjecaj - prodaja jela i pića u kafićima i pratećim sadržajima za vrijeme odigravanja, druženje sportaša, navijača i drugih sudionika tijekom održavanja. Činjenica jest i da su mnogi turniri prestali s odigravanjem zbog raznih čimbenika, od sponzoriranja do nezainteresiranosti. Zapravo, prostor kontinentalne Hrvatske ima dobar potencijal za turizam u vidu ovoga sportskog turizma. Nažalost nema dugoročne strategije razvoja, pa je zapravo opstanak ovakvih događanja u rukama lokalnih vlasti i volontera zainteresiranih za organizaciju.

6. ANALIZA MALONOGOMETNOG TURNIRA „KUTIJA ŠIBICA“

Začetnici turnira su profesor Ivan Varga i Dražen Vušak. Varga je kao nogometni trener proveo tri mjeseca u Brazilu gdje je mali nogomet postajao sve popularniji. Prva dva turnira bili su pozivni, što znači da su pozvani i klubovi i ekipe, dok je već treći turnir bio otvorenog tipa i broj se ekipa iz godine u godinu povećava. U Tablici 3. vidi se broj ekipa po godinama održavanja turnira. Godine 1975. na turniru je po prvi puta bilo više od 100 ekipa, a 1978. godine više od 200 ekipa. Broj gledatelja također se povećavao pa je već 1973. godine dvorana na Trešnjevci, koja je imala kapacitet od 1000 gledatelja postala premala za sve koji su željeli navijati. Do 1974. godine na turniru uglavnom nastupaju zagrebačke ekipe, a onda polako dolaze ekipe iz okolnih gradova, Karlovca, Siska... Na nekim utakmicama bilo je toliko gledatelja da su morali sjediti tik do aut-linije. Osamdesete su bile godine spektakularnih nogometnih predstava i zabave u obližnjem restoranu na uglu. Ljudi su hrlili zauzeti svoje mjesto u dvorani, a kasnije na druženje u kafićima u okolici. Koliko je turnir bio privlačan govori i priča da je Dinamo u to vrijeme igrao na turniru u Grazu, ali su se nakon odigrane utakmice tamo uspjeli vratiti na polufinale u Kutiju. Na turniru su stasali mnogi kasnije poznati igrači kao što su Cico Kranjčar, Robert Jarni, Igor Prosinečki, Luka Modrić, Vedran Ćorluka a zaigrao je i tada popularni Slaven Zambata. Ekipe su se veći dio jeseni pripremale za prosinac, za Kutiju. Čak su se uključivali i rukometaši koji su trenirali mali nogomet da bi se mogli natjecati na najpopularnijem turniru u Zagrebu. Ekipa Uspinjače jedan je od najdugovječnijih sudionika na turnira, zapravo je postala brend turnira. Najveći šarm turnira bile su kvartovske družine kojima su nogomet i turnir bili blagdansko druženje i radost. Ratne godine bile su izazov za turnir. Godine 1991. bilo je prijavljeno 233 ekipe, uglavnom iz okolice. Zanimljiva je priča da su igrači ponekad na utakmice dolazili čak izravno s bojišnice, ali nisu odustajali. U organizaciji Sportskih novosti biralo se najbolje igrače turnira, vratara, strijelca, fair play ekipu. Na slici 16 ispisana su imena najboljih igrača na turniru. Neki poput Pavlica tu su titulu ponijeli nekoliko puta i postali legende Kutije. Godina 2006. upamćena je po najvećem broju ekipa. To se očitovalo i u broju navijača. Već od četvrtfinala dvorana nije mogla primiti sve koji su htjeli gledati utakmice. Turnir se odigrava i danas tako da su prosinac i siječanj rezervirani za hakl u „Kutiji“, a prijenosi utakmica na televiziji bilježe sve veću gledanost.

Slika 16. Najbolji igrači „Kutije šibica“

Izvor: <https://kutija-sibica.hr/procitajte-monografiju-hram-malog-nogometa-50-godina-kutije-sibica/>

Tablica 3. Broj sudionika na turniru „Kutija šibica“

godina	Br.* država	momčadi				
			1991.	53	2006.	264
1971.		8	1992.	96	2007.	260
1972.		8	1993.	116	2008.	256
1973.		40	1994.	172	2009.	225
1974.		96	1995.	137	2010.	161
1975.		118	1996.	144	2011.	132
1976.		128				

1977.		192	1997.	136	156
1984.		560	1998.	172	116
1985.		648	1999.	168	124
1986.		560	2000.	159	133
1987.		504	2001.	129	134
1988.		476	2002.	177	132
1989.		389	2003.	180	132
1990.		223	2004.	192	
			2005.	176	
					2012.
					2013.
					2014.
					2015.
					2016.
					2017.
					2018.
					2019.

Izvor: <https://kutija-sibica.hr/procitajte-monografiju-hram-malog-nogometa-50-godina-kutije-sibica/>

7. ZAKLJUČAK

Turizam i sport povezani istim ciljem imaju sve važniju ulogu danas. To su dva sektora koji se međusobno nadopunjuju i dijele zajedničke ciljeve kao što su razumijevanje i bliži odnos među ljudima različitih kultura i stilova života te doprinose promicanju mira među narodima. Turizam i sport zajedno su danas najmoćnija ekonomska pokretačka snaga društva s ogromnim potencijalom za stvaranje vrlo dobrih ekonomskih učinaka. U gotovo svakom području Republike Hrvatske moguće je ostvariti određenu sportsku aktivnost. Kontinentalna Hrvatska ima veliki potencijal za razvoj turizma, od rehabilitacijskog, kulturno-povijesnog pa sve do sportskog turizma. Glavni je problem nedostatak infrastrukture i financija za nadogradnju i održavanje sportskih terena i dvorana. Također, potrebno je motivirati lokalne jedinice, djecu od najranije dobi, starije građane na aktivno sudjelovanje u organizaciji i provođenju sportskih događanja. Iako mnogobrojni, malonogometni turniri kontinentalne Hrvatske nisu masovni, uglavnom su zapravo lokalnog karaktera. Pozitivno je što se na prostoru kontinentalne Hrvatske odigrava veliki broj malonogometnih turnira najčešće tijekom zimskih mjeseci i što se ta tradicija održava. Osim sporta, važan su motiv dolaska na turnire druženje i zabava., a stvaraju se i nove nogometne zvijezde.

Pregledom malonogometnih turnira na prostoru kontinentalne Hrvatske vidljivo je da njihov broj nikako nije zanemariv. Dakle, postoji interes za održavanje i dugogodišnja tradicija organizacije ovih turnira. Oni donekle daju obilježja svojem gradu, ali isto tako dovode i određeni broj posjetitelja i potrošača na utakmice. Turnir Kutija šibica je svojom tradicijom i značenjem pokazao da se nogomet može iskoristiti u smislu ekonomske dobiti kao i ostalih dobrobiti turizma na nekom području. Od samih početaka turnir bilježi sve veći broj ekipa i posjetitelja, a danas ima međunarodni karakter, jer se prijavljuju i ekipe iz susjednih država. Prema broju ekipa koje su sudjelovale, Kutija je devedesetih godina brojila i preko 500 ekipa a nakon 2000.godine broj pada ispod dvjesto ekipa. Godine 2019. prije pandemije broj ekipa je 164, a 2020.godine turnir se nije održao. Na jubilarnom pedesetom turniru 2021.godine prijavljene su 43 seniorske ekipe, 62 veteranske ekipe i 8 ženskih ekipa, 2022. godine prijavljeno je 286 ekipa, što je najveći broj prijava nakon 2009. godine 188 seniorskih, 78 veteranskih i 20 ženskih. Broj ekipa ipak se povećava nakon pandemije i zasigurno će se vratiti zlatno doba turnira s više od dvjesto ekipa. Lokalni malonogometni turniri uglavnom se održavaju tijekom zimskih mjeseci kako bi se u pauzi od velikog nogometa igrači malo

pripremili za novu sezonu, a ujedno su i vesela razbibriga tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana. Dobrom strategijom razvoja sportskog turizma i malonogometnih turnira potrebno je istaknuti važnost sporta za ljudsko zdravlje i važnost razvoja turizma te njegove dobrobiti za domicilno stanovništvo, užu i širu zajednicu. Turizam u Hrvatskoj iz godine u godinu bilježi porast u broju dolazaka turista i ekonomskoj dobiti. Takav napredak uključuje i selektivne oblike turizma a glavnu ulogu u tome ima sportski turizam. Daljnjim ulaganjem u infrastrukturu, kadrove i nove sportske sadržaje u skladu sa svjetskim trendovima u sportskom turizmu te pružanjem adekvatnih usluga turistima moguć je značajniji doprinos kontinentalne Hrvatske razvoju turizma u cijeloj zemlji.

8. LITERATURA

1. Bartoluci, M.; Čavlek, N. 2007. *Turizam i sport - razvojni aspekt*. Školska knjiga, Zagreb
2. Bartoluci, M., Andrijašević, M., Andrijašević, S., & Omrčen, D. (2004) *Menedžment u sportu i turizmu*. Kineziološki fakultet.
3. Breslauer, N. 2022. Sport i rekreacija u turizmu Međimursko veleučilište u Čakovcu, Veleučilište „Nikola Tesla.“ Gospić. (str. 30-31); (75-79).
4. Cerović, Z. 2008. *Animacija u turizmu* FTHM Opatija.
5. Državni zavod za statistiku. <https://www.dzs.hr/> (travanj, 2018.)
6. Getz, D. 2008. "Event tourism: Definition, evolution, and research", *Tourism management*, 29(3), 403-428.
7. Hublin, T., N. Breslauer 2010. Sustavi natjecanja u sportu. Zbornik radova Međimorskog veleučilišta u Čakovcu, Vol. 1 No. 1, 2010. (str. 18-22)
8. Skoko, B., & Vukasović, I. 2008. „Organiziranje međunarodnih sportskih događaja kao promotivni i ekonomski alat države”. *Market-Tržište*. 20(2). 211-230.
9. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine.
<http://www.mint.hr/UserDocsImages/arhiva/130426-Strategija-turizam-2020.pdf>
(pristupljeno 15. travnja 2023.)
10. Vrtiprah, V. 2006. „Kulturni resursi kao činitelj turističke ponude u 21. stoljeću”. *Ekonomski misao i praksa*. 2). 279-296.
11. World Tourism Organisation (UNWTO). 2010. Yearbook of tourism statistics Madrid: UNWTO.
12. Ico Kehrln, Miroslav Rede, *Platinasti jubilej Zagrebačkog nogometnog saveza: 1919 – 1994*. Zagreb. 995., UDK: 796.332(497.5 Zagreb)"1919/1994", str. 139-141.

INTERNETSKE STRANICE

11. <http://nogomet.lzmk.hr/clanak.aspx?id=1431> (pristupljeno 22. travnja 2023.)
12. <https://kutija-sibica.hr/povijest-glavni-turnir/> arhiva2.kutija-sibica.hr, *Povijest* (pristupljeno 22. travnja 2023.)
13. kutija-sibica.hr *Povijest* (pristupljeno 22. Travnja 2023.)
14. kutija-sibica.hr *O turniru* (pristupljeno 23. travnja 2023.)

15. nogomet.lzmk.hr "Nogometni leksikon" Kutija šibica
16. *Sportske novosti* br. 17895, 8. studenoga 2013. godine
17. Glasnik - službeno glasilo Hrvatskog nogometnog saveza. godina XXXII. datum 14. lipnja 2023.; broj 24
18. <https://krugaresnica.info/2023/04/05/malonogometni-turnir-bjelovar/> (pristupljeno 2. lipnja 2023.)
19. <https://sportalo.hr/i-zupanjski-su-se-odlucili-organizirati-svoj-malonogometni-turnir/> (pristupljeno 5. lipnja 2023.)
20. <https://fenix-magazin.de/19-memorijal-vukovarskih-branitelja-u-vukovaru> (pristupljeno 4. lipnja 2023.)
21. <https://www.google.com/search?q=malonogometni+turnir> (pristupljeno 2. lipnja 2023.)
22. <https://www.facebook.com/turnir.ck.kafica/> (pristupljeno 4. lipnja 2023.)
23. <https://www.google.com/search?q=malonogometni+turniri+2023&oq=malonogometni+turniri&aqs=chrome> (pristupljeno 2. Lipnja 2023.)
24. <https://www.sjeverni.info/mali-nogomet-u-vidovcu> (pristupljeno 3. lipnja 2023.)
25. <https://www.britannica.com/sports/football-soccer/Professionalism> (pristupljeno 28. travnja 2023.)
26. <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-businessgroup/deloitte-uk-deloitte-football-money-league-2020.pdf> (pristupljeno 5. svibnja 2023.)
27. HNS; Pravilnici i dokumenti; <https://hns-cff.hr/hns/propisi-i-dokumenti/>
28. Monografija „Hram malog nogometa – 50. godina Kutije šibica” <https://kutijasibica.hr/procitajte-monografiju-hram-malog-nogometa-50-godina-kutije-sibica/>